

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva 5
— Telefon šte. 3122, 3123, 3124,
3125, 3126.

Inseratni oddelek: Ljubljana, Selen-
burgova ul. — Tel. 3492 in 2492.
Podružnica Maribor: Grajski trg št. 7.
Telefon št. 2455.

Podružnica Celje: Kocenova ulica 2.
Telefon št. 190.

Računi pri ošt. ček. zavodih: Ljub-
ljana št. 11.842, Praga čisto 78.180,
Wien št. 105.241.

JUTRO

Izhaja vsak dan razen ponedeljka.
Naročnina znaša mesečno 25 din.
Za inozemstvo 40 din.

Uredništvo:
Ljubljana, Knafljeva ulica 5, telefon
3122, 3123, 3124, 3125, 3126; Maribor,
Grajski trg št. 7, telefon št. 2455;
Celje, Strassmayerjeva ulica št. 1,
telefon št. 65.

Rokopisi se ne vračajo.

Italija in novi položaj

V zvezi s sklenitvijo ankarskega pakta se te dni v časopisju vseh evropskih držav mnogo razpravlja o novem položaju Italije v pogledu odnosov do obeh zapadnih velesil. Razume se samo po sebi, da vzbujajo te razprave veliko pozornost v Rimu, a tudi v Nemčiji ne prikrivajo svojega zanimanja zanje.

V poglavju italijanskih odnosov do zapada moramo seveda ločiti angleško-italijansko razmerje od francosko-italijanskega. Glede prvega se na splošno priznava, da ga po lanskem velikom sporazumu, ki je stopil v veljavo 16. novembra 1938, navzlec neso-glasjem splošnega značaja dejansko vendarle ne teži noben konkreten spor, medtem ko je francosko-italijansko razmerje sicer znatno izboljšano, toda še ne podprto z dogovori, ki bi odstranili možnost sporov glede nekaterih konkretnih vprašanj.

Pred izbruhom vojne se je razpravljalo o možnosti italijanskega vojaškega sodelovanja z Nemčijo z ozirom na to, da so bili odnosi med zapadom in Italijo precej napeti. Toda, ko se je kriza bližala vrhuncu, se je Italija prav do zadnjega trudila, da bi preprečila izbruh vojne, in sta ji obe zapadni velesili javno izrekli za to zahvalo in priznanje. Ko se je italijanska vlada s svojim sklepom 1. septembra odločila, da ne bo v sedanjem oboroženem spopadu podvzela »nobene pobude vojaško-operativnega značaja«, sta Anglija in Francija vrednotili to italijansko »politiko čakanja« tako, da sta razlike v postopanju z Nemčijo in z njo še bolj poudarili. Vestni opazovalci niso prezrli, da so bile v francoskih listih od začetka vojne dalje cenurirane vse vesti, ki bi jih lahko tolmačili v Italiji neugodno. Znano je tudi, da je Daladier v vseh svojih izjavah po izbruhu vojne ponovno pohvalno omenil italijansko prizadevanja za ohranitev miru. Ko je 11. oktobra v svojem odgovoru na Hitlerjeve mirovne predloge omenil med drugim, da Francija ni vstopila v sedanjo vojno, da bi vodila »križarsko vojno proti ideologijam«, je informirani rimski poročevalec pariškega poluradnega »Temp sa« zapisal, da je bila ta izjava v italijanski javnosti ugodno sprejeta, »ker je očistila pot, ki naj vodi k francosko-italijanskemu zblizanju, ene najhujših ovir«. V tem, za italijanski fašizem ugodnem smislu so tolmačili Daladie-rove izjave vsi francoski listi brez izjeme in tako zvane še vedno tudi vse francoske radijske oddaje.

K podpisu ankarskega pakta italijanski listi niso takoj zavzeli stališča, tem bolj pa so se zato angleški in francoski krogi potrudili, da bi novi pakt prikazali v čim ugodnejši luči za Italijo in njeno miroljubna prizadevanja v sredozemskem bazenu in zlasti na Balkanu. Tako je rimska »Tribuna« objavila pred dnevi daljši dopis svojega londonskega poročevalca, ki pravi, da je sedaj eden izmed ciljev angleške diplomacije očitno v tem, da bi se področje turško - italijanskih odnosov »očistilo vseh trnov«, kar naj bi preprečilo »razširjenje sedanjega konflikta na Sredozemlje«. V Londonu sicer ne prikrivajo, da je sklenitev ankarskega pakta izzvala v Italiji prvi hip nepovoljen vtisk, zlasti v zvezi z izvorom nekaterih določb ankarske pogodbe, ki so bile prvotno zamišljene predvsem proti Italiji. Pakt je bil razen tega sklenjen za dobo 15 let, kar kaže, da so pogodbenice upoštevale pri svojih obveznostih ne le trenutni položaj, temveč tudi vse kasnejše spremembe, ki bi mogle nastopiti. Toda ne da se prikriti dejstva, piše »Tribuna«, da računata obe zaveznici na zapadu z očitno možnostjo prijateljstva z Italijo. Po londonskem mnenju bi se interesi vseh treh velesil in Turčije lahko spravili v sklad, to pa že zaradi skupne želje po omejitvi sedanjega konflikta. Razen tega lahko računa Italija tudi s tem, da je zapadni velesili na Balkanu ne bosta motili v njenih prizadevanjih za poglobitev odnosov z evropskim jugovzhodom.

Londonski poročevalec italijanskega lista je najbrž pravilno cenil trenutna prizadevanja Anglije in Francije, ki gredo za tem, da bi se ankarski pakt spravil na eni strani v sklad z željo vsega evropskega jugovzhoda, ki hoče ostati izven sedanje vojne, na drugi strani pa tudi z italijanskimi napori za udrnitev italijanskega položaja na Balkanu. Morda si to na zapadu zamišljajo na podobni osnovi, kakor jo ankarska pogodba gleda vzhodnega dela Balkana nakazuje v skupni obzirnosti do Rusije. Naj bo s tem že kakorkoli, dejstvo je, da spremenjeni angleški in francoski ton glede Italije ni ostal neopažen tudi drugod, zlasti v Nemčiji, kjer so seveda na novem razvoju zelo zainteresirani. Gotovo so v veliki meri v zvezi s tem tudi najnovejša posvetovanja pri Hitlerju. Vsekakor pa opazovalci novega razvoja niso prezrli dolgega članka, ki ga je v listu »Frank-

V BERLINU PRIPRAVLJAJO NAČRT ZA EVROPSKO BLOKADO ANGLIJE

Po svetu spremljajo z veliko napetostjo berlinska posvetovanja nemških vojaških in političnih voditeljev — Pričakuje se poostritev vojne proti Angliji

Pariz, 23. okt. z. V tukajšnjih političnih krogih z nanmanjem zasledujejo živahna posvetovanja, ki se vodijo v Berlinu med nemškimi vojaškimi, političnimi in strankinimi voditelji. Danes so se zbrali v Berlinu vsi okrožni voditelji (Gauleiter), da bodo kancelarju Hitlerju koročali o razpoloženju med narodom. Kar se tiče rezultata posvetovanj kancelarja Hitlerja z vojaškimi krogi, domnevajo, da je računati s poostritvijo vojne proti Angliji, ne pa tudi proti Franciji, ker Nemčija še vedno ni opustila upanja, da se ji bo vendarle posrečilo razviti Anglijo in Francijo. Glede poostritve vojne proti Angliji pa v tukajšnjih političnih krogih zelo dvomijo, da bi to uspelo, ker bodo v zimskem času letalski napadi na Anglijo skoraj nemogoči prav tako pa v zimski dobi tudi ni močna večja akcija na morju.

London, 23. okt. z. Kakor se doznava, razpravljajo v Berlinu o možnosti poostritve kontinentalne blokade proti Angliji. Nemčija bo poskušala v ta namen navezati čim tesnejše stike z nevtralnimi državami in jih pridobiti za to, da bi ves svoj izvoz usmerile preko Nemčije. Na ta način bi imela Nemčija možnost, da izvoz v Anglijo popolnoma ustavi.

V londonskih krogih so že v naprej pričarani o neuspehu te akcije. Kar ni uspelo Napoleonu, po mnenju londonskih krogov tudi ne bo uspelo Hitlerju.

Prvi odmevi v listih

Pariz, 23. okt. AA. (Havas). Pariško časopisje pripisuje velik pomen posvetovanjem, s katerimi je voditelj rajha in državni kancelar Hitler začel zadnja dva dneva, kajti ni dvoma, da se je vodja rajha odločil za pomembne sklepe, ko je poklical vse nacionalistične veljake na posvetovanje. »Petit Parisien« pravi med drugim: Poklicanje zaupljivih osebnosti v Berlin napoveduje, kakor je bil to slučaj tudi dozdaj, sklepe, ki bodo presežali okvir običajne delavnosti vlade. Delavski list se strinja z ostalimi diplomatskimi uredniki pariških časopisov, ko pravi, da se v Nemčiji vsekakor pripravljajo novi sklepi.

London, 23. oktobra AA. (Reuter). Diplomatski urednik »Timesa« trdi, da sestane pokrajinskih poglavarjev in pokrajinskih voditeljev iz vse Nemčije v Berlinu pomeni, da je treba pričakovati važnih sklepov nemške vlade glede vprašanja novih vojaških operacij.

London, 23. oktobra AA. (Reuter). Norveški list »Dagbladet« misli, da nemški načrt o kontinentalni blokadi, ne bi mogel uspeti niti tedaj, če bi se blokada res izvedla, ker je Velika Britanija neodvisna od oskrbe od evropskega kontinenta.

Pogajanja z nevtralnimi državami

London, 23. okt. br. Nocojšnji listi beležijo iz Berlina vesti, da snuje nemška vlada proti Angliji in Franciji kontinentalno blokado. V ta namen je bil v Berlinu ustanovljen poseben centralni urad, ki ga vodi

Rusija noče iti v vojno

Odklonil Stalinov odgovor na Hitlerjevo pismo

Pariz, 23. okt. o. »United Press« poroča iz polslobočnega vira, da je Stalin v svojem odgovoru na poslednje Hitlerjevo pismo odklonil, da bi Rusija podvzela kakršnokoli vojno akcijo proti Angliji in Franciji. Stalin je odgovoril na Hitlerjevo pismo, ki ga je prinesel v Moskvo poseben emisar. Hitler je baže zahteval v njem vojaško pomoč Rusije na kopnem in v zra-

furter Zeitung« objavil v nedeljo njegov direktor dr. Kircher, čigar zveze z nemškim zunanjim ministrstvom so znane.

Dr. Kircher razpravlja namreč v svojem članku o italijanskih odnosih do zapada. Tudi on opozarja na spremenjeni angleški in francoski ton glede Italije, prihaja pa do zaključka, da o kakih spremembah v italijanskem zadržanju ne more biti govora, ker so italijanski interesi slej ko prej povsem istovetni z nemškimi, ne pa z angleškimi ali francoskimi. Italija, tako piše dr. Kircher, čaka v miru na nadaljnji razvoj dogodkov in dela nemoteno na prejšnj. Interes Italije je predvsem v tem, da čaka na »takšno razporeditev ravnotežja sil v Evropi, ki bo za njene cilje ugodna«. Vodilno načelo italijanske politike je po nemškem tolmačenju, da »more samo močni doseči svoje pravice«. Po tem prepričanju postopa Mussolini.

Takšne so torej sile in protisile, ki si stoje v novem položaju po podpisu ankarske pogodbe nasproti. V kolikor gre pri tem predvsem za diplomatske ofenzive, ki se, kakor vidimo, razvijajo v različnih smereh, moramo iskati ozadje sedanje diplomatske borbe predvsem v težnji po novem ravnotežju sil v Sredozemlju, na jugovzhodu Evrope in na bližnjem vzhodu.

narodno socialistični prvak Deitz. Po istih informacijah se je nemška vlada po diplomatski poti že pričela pogajati z nevtralnimi državami, da bi svoj trgovinski promet z drugimi nevtralnimi državami po morju usmerile po kielskem prekopu. To velja zlasti za švedsko, finsko in baltiške države. V takem primeru se trgovinske ladje teh držav ne bi izpostavljale nevarnostim, da bi jih nemške podmornice ali nemška letala nadlegovala, na drugi strani pa jim tudi ne bi bilo treba iskati pomoči pri angleških pomorskih vojni silah.

Ribbentrop bo danes govoril

London, 23. okt. o. V angleških političnih krogih pričakujejo, da bo nemški zunanji minister Ribbentrop v svojem jutrišnjem govoru v Gdansk naznačil nadaljnje načrte Nemčije. Menijo, da bo v tem govoru reasumiral vse, o čemer so razpravljali v zadnjih dneh pri kancelarju Hitlerju.

Možnost posredovanja Roosevelta?

London, 23. okt. z. United Pres poroča iz New Yorka, da bo imel bivši belgijski ministrijski predsednik Van Zeeland, ki je večerj prisel v Ameriko, važne razgovore s predsednikom Rooseveltom o možnosti ameriškega posredovanja v evropskem konfliktu. Van Zeeland dobro pozna stališče Nemčije in stališče zaveznikov ter bo mogel z Rooseveltom podrobno proučiti položaj.

Rim, 23. okt. o. Italijanski listi trdijo, da je bivši predsednik belgijske vlade Van Zeeland prisel v Ameriko z namenom, da bi vplival na predsednika Roosevelta v tem smislu, da bi podvzel akcijo za rešitev miru. Van Zeeland je baže prinesel v Ameriko angleški in francoski odgovor na mirovne predloge ter računajo, da bo sedaj Roosevelt podvzel mirovno akcijo s pomočjo nevtralcev.

Nevtralnostna debata v Zedinjenih državah

Washington, 23. okt. AA. (Havas). Senator Borah je imel večerj po radiu zelo oster govor, v zvezi z razpravo o spremembi nevtralnostnega zakona. Borah je izjavil, da sedanja nevtralnost, kakor je določena po zakonu, sploh ne zasluži imena nevtralnost. Tudi drugi republikanski senator Gerard, ki je znan kot nasprotnik ukinitja prepovedi izvoza orožja, je imel večerj govor po radiu. V njem je dejal, da ukinitje prepovedi izvoza orožja žele oni, ki simpatizirajo z gotovimi državami v Evropi, ki pa ne upoštevajo pravih gospodarskih interesov Zedinjenih ameriških držav. Drugi, mnogo važnejši razlog bi bilo mnenje onih, ki vojno mornarico Velike Britanije smatrajo kot prvo obrambno črto USA.

javili, da je bilo oddanih okrog 70 odstotkov glasov za vladne kandidate. V Lvovu je glasovalo komaj nekaj nad polovico volilcev. Organizacija volitev je bila poverjena rdeči vojski in njenim političnim komisarjem. Skozi Lvov so večerj ves dan koralke vojaške godbe in tovarne kolone. Novoizvoljeni poslanci se bodo sestali 26. t. m. ko bodo sklepali o priključitvi zasednega področja Bele Rusije, oziroma Ukrajine k zvezi sovjetskih republik. Sovjetski poročevalci trdijo, da je v zapadni Ukrajini glasovalo 80 odstotkov volilnih upravičencev. V zapadni Beli Rusiji pa okrog 70 odstotkov.

Izvoz ruskega mangana

Berlin, 23. oktobra. AA. (DNB). Vest, po kateri je Sovjetska Rusija ponudila

Združenim ameriškim državam 160.000 ton mangana, je več tujih časopisov ter tudi »United Press« komentiralo, kakor da naj to pomeni, da bo Sovjetska Rusija dobavo mangana za potrebe nemške vojne industrije zmanjšala. Z nemške merodajne strani izjavljajo, da so ta tolmačenja netočna. Rusija proizvede nad polovico celotne svetovne proizvodnje mangana. Ona ga ima dovolj tako zase kakor tudi za nemške potrebe in ji še ostaja del, ki ga more ponuditi drugim državam.

Izpušeni nemški aretiranci v Rusiji

Moskva, 23. okt. o. Tas objavlja, da je vlada sklenila izpustiti iz zaporov 3.000 nemških specialistov, ki so bili zaprti iz raznih političnih razlogov.

Nadaljevanje pogajanj med Finsko in Rusijo

Na večerajšnjem sestanku je finska delegacija predložila svoje protipredloge — Zboljšan položaj za Fince

Moskva, 23. okt. s. Finska delegacija pod vodstvom dr. Paasikivija in finančnega ministra Tannerja je danes dopoldne dospela v Moskvo. Finska delegacija je bila ob svojem prihodu v Moskvo na beloruskem kolodvoru sprejeta zelo svečano. Rusko zunanje ministrstvo je tako popravilo slab vtis, ki ga je napravilo dejstvo, da dne 14. oktobra, ko je dr. Paasikivi po svojih prvih razgovorih z ruskimi državniki zapuščal Moskvo, zastopniki ruske vlade niso pozdravili Fincev. Danes so bili pri sprejemu na postaji prisotni tudi poslaniki Švedske, Norveške in Danske. Finska delegacija, ki jo sestavljajo dr. Paasikivi, finančni minister Tanner, finski poslanik v Moskvi ter nekateri strokovnjaki vojnega in zunanjega ministrstva, se je nastanila v »Domu državnih gostov«. Dopoldne so se glavni člani delegacije odpravili v Kremelj, kjer so se ob 17. uri sestali s predsednikom sveta komisarjev in komisarjem za zunanje zadeve Molotovom. Razgovoru je prisostvoval tudi Stalin.

Po mnenju tukajšnjih tujih diplomatskih krogov je sedaj položaj za Finsko mnogo ugodnejši, kakor je bil pri prvih razgovorih. Moralna solidarnost s Finsko, ki so jo izrazili suvereni nordijskih držav ter predsedniki vseh 21 ameriških republik z Rooseveltom na čelu, je popolnoma spremenila situacijo. Vsekakor je računati s tem, da bo Finska sedaj v kratkem uspelo doseči sporazum, ki ne bo v nobenem pogledu zadel niti njene nevtralnosti, niti njene suverenosti.

Dve in pol ure prvega razgovora

Moskva, 23. okt. s. Finska delegacija je imela proti večeru v Kremlju prvo konferenco z ruskimi državniki. Razgovor je trajal dve in pol uri.

Turčija dobila posojilo v znesku 15 milijard

Anglija in Francija hočeta do skrajnosti izpopolniti oborožitev Turčije

Curich, 23. okt. z. Z dobro poučene strani se doznava, da sta Anglija in Francija stavili Turčiji na razpolago kredit v znesku 60 milijonov funtov v zlatu za izravnavo turške trgovinske bilance in za odplačilo turških dolgov v nekaterih državah. Razen tega dobi Turčija 25 milijonov funtov za nabavo orožja in municije, 10 milijonov pa za nabavo drugih vojaških potrebščin. Skupno znaša kredit 95 milijonov funtov, to je okrog 20 milijard dinarjev.

Carigrad, 23. okt. AA. (Reuter). Po vestih iz Ankare obstaja upanje, da bo Turčija v najkrajšem času izplačan kredit 60 milijonov funtov šterlingov (15 milijard dinarjev), za katerega je angleška vlada prevzela jamstvo. Istočasno bo Velika Britanija izvršila velike nakupe raznega blaga iz Turčije. Pogajanja glede tega kredita so potekala istočasno s pogajanjmi za podpis ankarskega sporazuma.

Ankara, 23. oktobra. AA. (Stefani). Potrjuje se vest o posojilu, ki ga je Turčija najela v Veliki Britaniji in Franciji v višini 60 milijonov funtov.

Angleško tolmačenje ankarskega pakta

London, 23. okt. o. Današnji »Times« komentira v uvodniku ankarski pakt in pravi, da je ta pogodba konsolidirala edinstvo in neodvisnost balkanskih držav, ne da bi izzivala Rusijo ali Italijo. Italija ima zaslug, da sta Madžarska in Rumunija zboljšali svoje medsebojne odnose. Italijanska vlada dela za stabilizacijo razmer na Balkanu. Zato je bistveno za an-

Finski delegat — Stalinov rešitelj

Kodanj, 23. okt. o. Finski finančni minister Tanner, ki se je pridružil finski delegaciji, ima v Moskvi starega prijatelja, namreč Stalina samega. Tanner je leta 1905. rešil življenje Stalinu, ki je bil takrat kot mlad revolucionar pred rusko policijo pobegnil na Finsko, kjer ga je Tanner dalje časa skrival. Zato je finska vlada smatrala, da bi bil Tanner najbolj primerna oseba, ki bi lahko vplivala na Stalina.

Pogajanja o izročitvi Vilna

Berlin, 23. oktobra. AA. (DNB). Iz Kovna poročajo, da je rusko vojaško odposlanstvo, ki je večerj tja prislo, danes že stopilo v akcijo. Po protokolarnih obiskih je litovsko-ruska komisija takoj začela zasedati. Rusko vojaško odposlanstvo ima po sovjetsko-litovskem paktu pravico izročiti Litvi pokrajino Vilno.

Beg iz baltičskih držav

Helsinki, 23. okt. z. Semkaj je pribežalo iz baltičskih držav na tisoče beguncev, tako da so nastale težave glede njihove nastanitve. V večini primerov gre za Nemce, ki se ne marajo vrniti v Nemčijo, a tudi ne ostati v baltičskih državah, ker se boje, da bo tam kmalu zavladal komunizem. Mnogo pa je med njimi tudi takih, ki so pred 20 leti pobegnili iz Rusije in se sedaj boje represalij. Finska vlada se brani dati tem beguncem dovoljenje za nastanitev na Finskem, da ne bi zaradi tega prišlo do sporov z Rusijo in Nemčijo. Beguncem je dovoljeno le začasno bivanje, ob enem pa se je finska vlada obrnila na vlade ostalih skandinavskih držav, da bi skupno z njimi rešila ta problem, ki se je pojavil docela nepričakovano.

karski pakt ohranitev neodvisnosti in edinstva Balkana.

Odhod francoskega in angleškega generala

Carigrad, 23. okt. AA. (Stefani). Od generala Weyganda, ki je odpotoval v Beirut in generala Wawela, ki se je podal v Aleksandrijo, so se poslovili na železniški postaji v Ankari funkcionarji turške vojske.

Načelnik glavnega generalštaba maršal Čakmak je izjavil zastopnikom časopisov, da je popolnoma zadovoljen z uspehi razgovorov, ki jih je imel z generalom Weygandom in Wawelom.

Nova Papenova misija v Ankari

Berlin, 23. okt. br. Tu so se danes razširile senzacionalne vesti, da je poslanik Papen prejel od nemške vlade nalog, da se nemudoma vrne v Ankaro s posebno diplomatsko misijo. Ta vest je izzvala v diplomatskih krogih presenečenje, ker si ne morejo raztolmačiti, kakšne predloge bi mogla nemška vlada še postaviti Turkom, odkar so se postavili na stran Anglije in Francije.

Petrolej na Novi Gvineji

Amsterdam, 23. okt. br. Na Novi Gvineji so strokovnjaki zadnje tri mesece iskali petrolejskih ležišč. Sedaj se je iskanje končalo z uspehom. Navrtali so več vrelcev, iz katerih bruhla mineralno olje v velikih množinah.

Na fronti popoln mir

Izjemno se enkrat strinjajo poročila obeh taborov

Berlin, 23. okt. br. Vrhovno poveljstvo nemške vojske je davi objavilo naslednje vojno poročilo:

Na zapadni fronti razen topniškega streljanja in izvidniških akcij ni bilo nikakih vojnih operacij. — Dne 21. oktobra ob 12.45 je angleško trimotorno letalo letelo od vzhoda preko železniške postaje Konzen, 25 km jugovzhodno od Aachena in preko bližnje belgijske meje nazaj proti zapadu.

Pariz, 23. okt. br. Vrhovno poveljstvo francoske vojske je davi izdalo naslednje 97 vojno poročilo:

Noč je na vseh fronti potekla v splošnem mirno.

London, 23. oktobra. AA. Reuter poroča iz Pariza: Na zapadni fronti v celoti prevladuje skoro popolno zatišje. Običajna živahnost vlada le v bojni črti, kjer maskirajo bodoče žice in koplejo järke. Edino na prednji postojanki pri Orenthalu je bilo streljanje precej hudo. Toda naj so nemški vojaški krogi sklenili karkoli na svojih množičnih vojaških in diplomatskih konferencah, francoska armada je pripravljena.

Dopusti za francoske frontne vojake

Pariz, 23. okt. br. Vrhovno poveljstvo francoske vojske je izdalo vrsto ukrepov, po katerih bodo francoski vojaški, ki se bore na fronti vsake tri mesece poslani domov na dopuste po 8 do 10 dni. Vojaški, ki so bili odlikovani, bodo prejeli še dodatne dopuste po 3 dni. Po možnosti bodo čim več vojakom dovolili božične dopuste.

Molčeči nemški ujetniki

Pariz, 23. oktobra. AA. Na vseh fronti ob Renu in Mozeli vlada popoln mir. Vse operacije zadnjih dni so sestajale iz pošiljanja patrolj v prostor, ki ga ni zavalzel.

Letala in mine na morju

Podrobnosti o sobotnem nemškem letalskem napadu na skupino angleških trgovskih ladij

London, 23. okt. s. O sobotnem napadu nemških letal na skupino angleških trgovskih ladij in spremljajočih vojnih ladij poročajo očividci še nekaj podrobnosti. Dopoldne so se nad ladjami najprej ponovno prikazala izpod nizkih oblakov nemška izvidniška letala. Spremljevalne ladje so jih obstrlele. Ob 12.30 so se iz megle pojavili trije bombniki. Vse spremljevalne ladje so takoj otvorile ogenj. Letala so vrgla nekaj bomb, nato pa zopet izginila v megli. Ko se je megla dvignila, so se visoko v oblakih zopet pojavili nemški bombniki. Dve skupini treh letal sta ponovno napadli ladje. Največja vojna ladja je letala močno obstrlevala, nakar so letala zbežala. Letala so metala zopet bombe, ki pa so vse padle v vodo. Sledil je ponoven napad sovražnih letal. Med tem se je približala skupina angleških lovskih letal, ki je nemška letala dokončno pregnala. Angleški ladij ni zadela nobena bomba in napad ni zahteval nobene žrtve.

Razstreljene mine

London, 23. okt. s. Angleška letala, ki so spremljala skupino trgovskih ladij v Severnem morju, so z višine pravčasno opazila dve polji min in opozorila ladje, da so se jim ognile. Letala so nato mine s streli iz strojnih razstrelila.

Dve nemški podmornici uničeni?

London, 23. okt. s. Angleško, letalsko ministrstvo javlja, da so angleška letala imela zopet v dveh primerih uspehe proti nemškim podmornicam. En napad na podmornico je bil izvršen v Severnem morju, drugi pa v Atlantiku. V obeh primerih sta bili, po vseh znakih sodeč, podmornici uničeni.

Dve manjši angleški ladij potopljeni

London, 23. okt. s. Danes sta bili v bližini angleške obale potopljeni zopet dve angleški ladij. Ob severni škotski obali je bila torpedirana ladja »Seaventure« (1375 ton). Posadka 25 moških se je v rešilnem čolnu rešila na islandsko obalo. Druga ladja »Whitemantle« (1692 ton) pa se je potopila po eksploziji, za katero še ni ugotovljeno, če jo je povzročila mina ali torpedo. Doselej je rešenih 5 moških posadke, 14 pa jih še pogrešajo. Ni pa izključeno, da jih je rešila kakšna druga ladja.

Bilanca preteklega tedna

London, 23. oktobra. AA. (Reuter) Dobro obveščeni pomorski krogi razpolagajo sedaj s podatki, ki dokazujejo, da so Nemci v toku minulega tedna izgubili najmanj 16 bombnikov o priliki svojih letalskih napadov na angleške ladje in pristanišča. Isti krogi dodajajo, da je stvarna številka nemških izgub verjetno večja. Na angleški strani je bilo okoli 30 človeških žrtev. Nobena angleška ladja ni bila potopljena, edino stara šolska ladja »Iron Duke« je bila poškodovana. Minulo soboto so nemška letala napadla vojne ladje, ki so spremljale neko trgovsko ladjo ob obalah Yorkshira. Spremljajoče ladje ter obalsko topništvo, je takoj začelo streljati na nemška letala ter jih 4 sestrelilo. Nobena angleška ladja ni bila poškodovana o priliki tega zračnega napada, ki pomeni prvi zračni napad na vojne ladje, ki spremljajo trgovske ladje.

Po zatrjevanju očividcev so angleške ladje plule v južni smeri. Letala so priletela od severa. Takoj ko so se letala pojavila, so začele vojne ladje na nje streljati. Istega dne so se četrt ure pozneje ponovno pojavili trije bombniki, ki so se na kmalu izgubili v oblakih, ker je bil sprejem s strani angleških ladij preveč Čez pol ure, to je ob 13. se je pojavilo večje število sovražnih letal ter napadlo ponovno angleške ladje. Kmalu pa je priletela eskadrila angleških lovcev s kopnega ter začela preganjati napadalce. Sovražna letala niso povzročila nobenih žrtev ter so vse trgovske ladje prispelo točno v odrejenem času na določena mesta. Ob tej priliki naglašajo angleški mornariški krogi, da dosežajo angleške izgube znašajo samo 10% izgub,

sovražnik. Presenetiljivo smo več nemških patrolj in jih pripeljali v francoske linije. Nemški vojaški so zelo zapeti in ne govorijo ničesar drugega kakor samo o gmočnih razmerah, v katerih živijo.

Kralj Jurij v miličnem taborišču

London, 23. okt. s. Angleški kralj je danes posetil taborišče milice in je več ur prisostvoval vjam miličnikov. Kralj je nosil uniformo maršala.

Neosnovane vesti o odpoklicu Belgijcev iz Francije

Pariz, 23. okt. s. Tukajšnje belgijske poslanstvo zanika kot popolnoma neosnovane vesti, da bi bili vsi belgijski vojni obvezniki iz Francije poklicani v Belgijo.

Angleški odgovor na nemške očitke

London, 23. oktobra. AA. Informacijsko ministrstvo poroča: Nemške propagandne organizacije so preplavile mnogo nevtralnih držav z letaki iz Berlina, češ da je Velika Britanija dobavljala Poljski strupeni plin »rumeni križ«. Ta plin naj bi bile uporabile poljske čete pri nemški invaziji. Tak način nemške propagande je zbudil upravičeno nejevoljo. Treba je vnovič kategorično zavrniti take nemške obtožbe, čeprav je britanska vlada to že prej storila. Prvi britanski demant naglašajo, da so Nemci uporabili podoben maneuver leta 1915, nakar so sami začeli uporabljati strupene pline proti francoskim kolonijskim četam in proti 1. kanadski diviziji.

Škofovska konferenca v Zagrebu

Zagreb, 23. okt. o. Jutri se bo pričela v škofiji palači konferenca katoliškega episkopata pod predsedstvom zagrebskega nadškofa dr. Stepinca. Konferenca se bodo udeležili vsi štirje nadškofi in 16 škofov. Na njej bodo razpravljali o važnih cerkvenih vprašanjih. Največjo pozornost bodo posvetili šolstvu in vzgoji mladine. To vprašanje je sedaj posebno aktualno zaradi organizacije banovine Hrvatske. Prav tako smatrajo za važno zagotovitev gmočnih sredstev za razne cerkvene ustanove v zvezi s sestavo novega državnega in banovinskega proračuna. Konferenca bo trajala več dni.

Poslaniki pri ministru Šuteju

Beograd, 23. oktobra. AA. Danes ob 10.30 je finančni minister dr. Juraj Šutej sprejel v svojem kabinetu francoskega poslanika Brugera, ob 12. pa ameriškega poslanika Arturja Laina.

Škoda zaradi poplave na Visu

Split, 23. okt. o. Komisije so ugotovile, da so nedavne poplave povzročile na otoku Visu poldrug milijon dinarjev škode.

Zamenjan japonski poslanik v Berlinu

Berlin, 23. okt. br. Japonski poslanik v Berlinu je bil odpoklican. Za njegovega namestnika je bil imenovan poslanik v Bruslju, za katerega je nemška vlada že dala svoj pristanek.

Dosedanji poslanik general Ošima je bil znan kot sovražec antikominternega pakta in kot velik zagovornik ideje nemško-japonskega vojaškega zavezništva.

Ukrepi proti špijo- naži na švedskem

Stockholm, 23. okt. br. Švedske pristaniške policijske oblasti so prijele v pretekli noči mladega Nemca, ki je z neke nemške trgovske ladje fotografiral razne objekte v stockholmski luki ter ladjedolnice švedske vojne mornarice. Skoraj istočasno so bili iz enakih razlogov aretirani tudi trije sovjetski državljani. Zaradi tega je švedska policija danes izdala nove stroge ukrepe proti špijo- naži v švedskih lukah. Okrog vojaških objektov so pričeli postavljati žične ovire. Določili so tudi zelo stroge kazni za vsakogar, ki bi se iz kakršnegakoli neutemeljenega razloga približal tem objektom.

Poplavna katastrofa v Španiji

Madrid, 23. oktobra. AA. (Havas). V vse pokrajini Cartagine zelo hudo dežuje in se nastale velike povodnje. Vse reke so prestopile bregove. Doselej je okoli 40 človeških žrtev. Pomoč je prispela doslej iz Murcije, Alicanta in celo iz Madrida. Reševalne hite, da rešijo prebivalstvo in ga oskrbe z živežem. Španska narodna banka bolnišnica Rdečega križa in palača španske ameriške banke, so skoraj popolnoma pod vodo. Stvarna škoda je zelo velika. Tolikšne povodnje ne pomnijo v teh krajih že od leta 1909.

Sovjetske vojne ladje v Libavi

Riga, 23. oktobra. AA. (Stefan). Ena sovjetska križarka in dva rušilca so pripluli v pristanišče Libavo.

Velik uspeh nabiralne nedelje v Nemčiji

Berlin, 23. okt. AA. (DNB). Rezultat včerajšnjega pobiranja za zimsko vojno pomoč v Berlinu ocenjujejo na več kot milijon mark. To pomeni, da je včerajšnje pobiranje prineslo 80% več, kakor pa pobiranje na prvo nedeljo tega meseca.

Strasna železniška nesreča v Ameriki

Mexico City, 23. okt. s. Dva petrolejska vlakla sta se danes iztrila v bližini Veracruz. Nesreča je zahtevala 40 smrtnih žrtev. 29 delavcev, 6 žen in 5 otrok, ki so potovali z lastni vlaki, je zgorelo. Vzrok nesreče je najbrže močno deževje, ki je poškodovalo progo.

Slovaški drobiž

Bratislava, 20. oktobra.

— Vprašanje veleposelstev na Slovaškem je rešila že vlada češkoslovaške, ki je na Slovaškem razstala skoraj 700.000 na plemniških, cerkvenih in samoupravnih posestev. Po dunajski arbitraži je od tega ostala površina pripadla Madžarski. Zdaj ostala površina pripadla Madžarski, zdaj se je v Bratislavi sestala narodno-gospodarski odbor poslanske zbornice, ki bo raztegnil agrarno razlastitev po novih načelih. Za razlastitev bo prišlo v postev 40.000 ha židovskih posestev in 18.000 ha tujih državljanov. V nekaterih primerih se bo razveljavila stara agrarna reforma, ki je češkim, kmečkim kolonistom razdelila okoli 25.000 ha, ta površina se bo izročila sedaj v last slovaškim kmetom. Nova agrarna reforma izhaja iz načela, da smejo lastniki zemlje biti samo slovaški kmetje.

— Preseljevanje Čehov iz Slovaške na Češko in Moravsko bi bilo moralo biti zaključeno 15. oktobra, pa se je morala akcija odložiti, ker je meja med Slovaško in protektoratom že več kot dva meseca popolnoma zaprta. Razen tega nekatere železnice sploh niso prevažale blaga zasebnikov, ker so bile preobložene s prevažanjem nemških čet in vojaških potrebščin. Nemško poslanstvo v Bratislavi še sedaj ne daje vizumov za potovanje v protektorat razen v redkih, prav 'zemljnih primerih. Vendar se slovaška vlada trudi na vso moč, da bi izposlovala dovoljenje nemških oblastev za preselitev Čehov. V ta namen je bila v Bratislavi ustanovljena posebna komisija, ki naj pospeši in zaključi preselitev.

Naša poročila po polnoči

Kjoseivanov sestavil novo bolgarsko vlado

V vladi samo štirje novi ministri

Sofija, 23. okt. p. Kralj Boris je sprejel dopoldne v daljši avdienci bivšega predsednika vlade dr. Kjoseivanova. Dopoldne je bil dr. Kjoseivanov ponovno v avdienci pri kralju Borisu. O avdienci ni bilo objavljeno nobeno uradno poročilo.

Sofija, 23. okt. mp. Pozno noč je bila končana vladna kriza, ki je trajala od pretekega četrtka zvečer. Dopoldne je kralj Boris po dolgotrajnih konzultacijah z vsemi bivšimi ministrskimi predsedniki, zunanjimi ministri in drugimi bolgarskimi politiki poveril mandat za sestavo nove vlade dosedanjemu min. predsedniku in zunanjemu ministru dr. Kjoseivanovu. Njegova pogajanja s parlamentarnimi političnimi prvaki in dosedanjimi člani vlade so trajala vse dopoldne. Zvečer je dosegel z njimi sporazum v tem smislu, da ostanejo v vladi vsi njeni dosedanjí člani razen štirih, ki odstopijo svoje resore novim ljudem iz sobranja. Pozno zvečer je bil dr. Kjoseivanov ponovno v avdienci pri kralju Borisu in mu predložil listo za sestavo nove vlade. Kolikor je bilo mogoče zvedeti, je kralj potrdil novo vlado, v kateri so poleg dr. Kjoseivanova, ki je razen min. predsedstva ohranil tudi resor za zunanje zadeve, general Daskalov kot vojni minister, Božilov kot finančni minister, Bagrianov kot kmetijski minister in drugi. Novi ministri so prevzeli resore za železnice, javna dela, pravosodje in trgovino. O sestavi nove vlade se pričakuje uradni komunik, ki pa do polnoči še ni bil objavljen.

Na sestavo nove vlade so delno vplivali notranji politični razlogi. Že v času zadnjega zasedanja sobranja se je ob priliki eksodus velikega števila poslancev opazilo, da je opozicija proti tedanji vladi znatno narasla. Ostavka vlade je bila tedaj odgojena, ker so nastale v mednarodnih političnih odnosih Bolgarije velike težave v zvezi s sporom z Rumunijo glede Dobrudže, še v mnogo večji meri pa je na spremembo vlade vplival mednarodni politični razvoj in zlasti turško-francosko-angleški pakt, ki je prekršil bolgarske račune z rusko pomočjo za realizacijo bolgarskih aspiracij na Balkanu.

Ruske zahteve do Fincev

Po zadnjih moskovskih vesteh so zahteve omiljene

Moskva, 23. okt. br. Nocojšnjega prvega razgovora po povratku finske delegacije v Moskvo so se udeležili za Finsko dr. Paasikivi in finančni minister dr. Tanner, za Rusijo pa Molotov in Potemkin. Razgovor je trajal nad dve uri in mu je precej časa prisostvoval tudi Stalin.

Po razgovoru so se v tukajšnjih diplomatskih krogih razširile vesti, da Rusija ne vztraja več pri svojih zahtevih po kontroli nad Alandskimi otoki, ki bi jih Finska v sporazumu s švedsko ne smela ut-

čiti, pač pa Rusija zahteva, da Finska z nobeno napram Rusiji neprijateljsko državo ne sklene nobenega političnega ali vojaškega pakta. Dalje vztrajajo Rusi pri svojih prvotnih zahtevah, da bi jim Finska odstopila določene strateške točke na Hoglandu in sosednih manjših otokih, na katerih bi Rusija uredila baze za svojo mornarico in letala. Odločno pa se demantirajo vesti, da bi Rusi zahtevali tudi mesto Viborg ali kakšne druge teritorije na celinski Finski za svojo oporišča.

Nemčija bo naknadno napovedala vojno Angliji in Franciji?

London, 23. okt. p. »Daily Mail« objavlja poročilo svojega dopisnika iz Amsterdamu o posvetovanju narodno socialističnih prvakov v Berlinu. Dopisnik pravi, da je mogoče, da bo Hitler šele sedaj napovedal vojno Angliji in Franciji, ker je izčrpal vso svojo potrpežljivost. Na zapadni

fronti se pripravljajo velika nemška ofenziva, obenem pa bo Nemčija začela intenzivno vojno na morju in v zraku proti Angliji. Tudi pariski listi pričakujejo od teh važnih posvetovanj v Berlinu sklepe, ki bodo presegali okvir običajne vladne delavnosti.

Ankarska pogodba in Balkan

Rim, 23. okt. br. Italijanski politični krogi kažejo slej ko prej veliko zanimanje za ankarski pakt. Potrjujejo se vesti, da je bila Italija iz Londona informirana o tem paktu že nekaj dni prej, kakor je bil podpisan. Londonska vlada je tedaj naglasila, da pakt ne bo v nikakem nasprotju s dosedanjimi obveznostmi Anglije do Italije.

Italijanski krogi pri tem ugotavljajo, da so se balkanske države razen Turčije po tem paktu še vse bolj zavzele za to, da bi se združile v nevtralni blok, ki bi ga podpirala tudi Italija, ker se na Balkanu ohranitev dobrih odnosov z vsemi državami, vojskovočimi in nevtralnimi, čim dalje bolj želi.

Turška spomenica Rumuniji

Bukarešta, 23. okt. o. V zvezi s podpisom ankarskega pakta je rumunska vlada nazvala svoje poslanike v Sofiji, Ankara in Beogradu, naj pridejo na referiranje v Bukarešto. Srečje je bila seja rumunske vlade. Kakor trdijo, je rumunski poslanik v Ankari prinesel s seboj posebno spomenico turške vlade. Diplomatski krogi v Rumuniji se prepričajo, da se morejo na Balkanu pričakovati dogodki odločilne važnosti.

Angleška gospodarska podpora Belgiji

Bruselj, 23. okt. br. Čeprav ni nikakih uradnih informacij o trgovinskih pogajanjih med Belgijo in Anglijo, sodijo po raznih znamenjih in po namigavanjih odgovornih političnih krogov, da se bodo kmalu ugodno zaključila. V tej zvezi je vzbudila veliko pozornost izjava, ki jo je dal angleški minister za vojno gospodarstvo poročevalcu lista »Independence Belge«.

Vaclav Klofač umrl?

Pariz, 23. okt. br. Iz Prage poročajo preko Basla, da je prvi češkoslovaški minister za narodno obrambo in znani češki politik Vaclav Klofač umrl v internacijskem taborišču. Iz Prage še ni direktnega potrdila te vesti.

Tihotapstvo ljudi čez belgijsko mejo

Bruselj, 23. okt. br. Na meji vzhodno Liegeja so belgijski orožniki nočjo prijeli tri Nemce, ki so pribežali v Belgijo. Izjavili so, da so plačali tihotapcem, ki so jih spravili čez mejo, po 600 mark. Nemci so bili na obmejni orožniški postaji zaslišani o razlogih bega, a o tem zaenkrat še ni mogoče zvedeti nikakih podrobnosti.

Večerno francosko vojno poročilo

Pariz, 23. okt. br. Vrhovno poveljstvo francoske vojske je nočjo objavilo naslednje 100. vojno poročilo:

Zivahno delovanje opazovalnih enot, posebno vzhodno od Saare.

Eksplodizija v irski jetnišnici

Dublin, 23. okt. AA. (Reuter). Včeraj je prišlo v zaporih v Mountjou do eksplozije, ki so jo slišali ljudje po vsem Dublinu. Obstoji sum, da so eksplozijo hoteli vzpripoliti politični kaznjenci, ki so tam zaprti. Niti enemu se ni posrečilo pobegniti. Jetniki so eksplozivno snov vtihotapili v jetnišnico.

Vročekrvno mlado dekle

Beograd, 23. okt. p. Nocoj se je pripeljal v Beogradu majhna ljubzenska drama. 16letna Bosiljka Martinović je v bližini gledališča, razočarana v svoji ljubezni, težko poškodovana mladega Slovenca, Slavka Kralja, trgovskega pomočnika, ki že nekaj let živi v Beogradu. V oči mu je nasula sode. Fanta so v naglici prepeljali v bolnišnico.

Vremenska napoved

Zemunska vremenska napoved za 24. oktober: Pretežno oblačno, ponekod od časa do časa dež.